

Meneer de burgemeester,
Dames en heren schepenen,
Dames en heren raadsleden,

Ik heb de eer u deze oriëntatienota voor te stellen die de begroting 2022 en het driejarenplan 2022-2023-2024 kadert. Deze twee documenten schrijven zichzelf uiteraard in de politieke krachtlijnen van de meerderheid in. Maar ze weerspiegelen eveneens de bijzondere context van een aanhoudende pandemie en de ambitie om van het OCMW van Jette een steeds efficiëntere en effectievere organisatie te maken die ten dienste staat van de Jettenaar.

Ik wens de administratie van het OCMW te bedanken voor de fijne samenwerking bij de opmaak van de begroting en het driejarenplan. Ook een bijzondere dank aan de gemeente die zich een echte sociale partner toont en een historische verhoging van de OCMW-dotatie heeft toegezegd, met name 14% tot 12,8 miljoen euro in 2022 en 13,4 miljoen in 2023 (een stijging van 18% in vergelijking met 2021). We beseffen dat ook de gemeente te kampen heeft met financiële gevolgen van de COVID-pandemie en bovendien vaak een deel van de rekening gepresenteerd krijgt die hogere beleidsniveaus genomen hebben. Daarnaast kunnen we voor 2022 ook nog rekenen op een bijzondere subsidie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie ad 954.000 euro en een verlenging van de periode waarin we federale COVID-middelen mogen aanwenden, hetgeen ca. 500.000 euro beschikbaar maakt in 2022.

Het totale werkingsbudget van het OCMW stijgt hiermee door naar 46,7 miljoen euro voor 2022. In 2023 gaat het om 45,7 miljoen euro (zonder COVID-subsidies), in 2024 46,6 miljoen euro (idem).

Een context vol uitdagingen

Een OCMW staat dichtbij de mensen. Het voelt dan ook meteen de gevolgen van grote maatschappelijke evoluties en socio-economisch onweer. De totale impact van de COVID-pandemie zal pas over enkele jaren duidelijk worden. Maar er zijn toch al enkele vaststellingen te doen. Zo werden maatschappelijk kwetsbare groepen bijzonder hard getroffen door de gevolgen van de COVID-pandemie en de bijhorende lockdowns en economische terugval: mensen die in de horeca werkten en plots zonder job vielen; kinderen die afstandsonderwijs moesten volgen zonder over een computer of een adequate internetverbinding te beschikken; ouderen die nog meer risico op sociaal isolement liepen en in 2020 de grootste slachtoffers bij COVID-overlijdens waren – helaas ook in ons woonzorgcentrum. Het aantal leefloners is

doorgestegen van ca. 1100 in 2018 naar ca. 1500 in 2022. Ook de aanvragen voor punctuele hulp stegen door. En dan is er nog de psychologische impact van lockdowns, buitengewone maatregelen en isolement.

Naast deze toegenomen vraag om hulp, kreeg ons OCMW ook te maken met twee gewestelijke hervormingen binnen het domein van de socio-professionele inschakeling die handenvol geld kosten. Zo werd de vergoeding van de zgn. “art. 60-er” opgetrokken naar barema E. Samen met de kost van verschillende automatische loonindexeringen loopt de meeruitgave inzake bruto loonmassa op tot 517.000 euro. Daarnaast werd het gesubsidieerd contingent van art. 60-ers voor sociale economie-partners verlaagd van 38 naar 24, wat een minderinkomst van 365.000 euro betekent. Meer uitgaven én minder subsidies dus.

Een derde factor vinden we in de pensioenlast. Deze stijgt jaar na jaar – opnieuw door beslissingen van een hoger beleidsniveau. Waar deze lasten door kundig beheer tot 2020 geabsorbeerd konden worden met middelen uit een bijzonder fonds, volstaan deze middelen nu niet meer om de noden te lenigen. De netto-impact hiervan groeit van 669.000 euro (2022) naar 1.075.000 euro (2023) en uiteindelijk 1.219.000 euro (2024).

Tot slot krijgt het OCMW – net als de andere lokale besturen – ook ongevraagd een deel van de factuur te betalen die de Brusselse regering maakte om een sociaal akkoord af te sluiten. Voeg hierbij nog twee overschrijdingen van de index in 2022 – telkens een impact van 275.000 euro op de loonmassa – en een verhoging van de leeflonen door de federale overheid met 10,75%, waarbij het OCMW 30% van de verhoging mag meebetalen. Het eindtotaal van deze externe maatregelen en stijgende pensioenlast overstijgt al snel de 2 miljoen euro.

We trekken niet in twijfel dat al deze maatregelen positief zijn voor de begunstigden en voor de ambtenaren, maar het valt het te betreuren dat de autoriteiten die deze hervormingen hebben doorgevoerd, niet hebben voorzien in álle budgettaire middelen die nodig zijn voor de uitvoering ervan. Hierdoor moeten de plaatselijke autoriteiten nu financiële lasten dragen die tot nu toe helemaal niet waren gepland.

De Jettenaar centraal

Gelukkig beschikt het OCMW van Jette voor 2022 over een totaalbudget van 46,7 miljoen euro, vooral dankzij de inbreng van gemeente, federale overheid en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie. Ter vergelijking, 2019 – het eerste jaar van het voorgaande drijarenplan 2019-2020-2021 – kende een totaalbudget van 37 miljoen euro. Er is dus een stijging van maar liefst 30%.

De uitgaven voor herverdeling worden voor het jaar 2022 met 20 % verhoogd om in te spelen op de in de afgelopen maanden waargenomen tendensen. Voor de volgende twee jaar is een gemiddeld stijgingspercentage van 1% gepland, dat zal worden aangepast aan de vastgestelde ontwikkelingen.

Deze extra middelen zijn een noodzakelijke voorwaarde om de Jettenaar te ondersteunen bij het overbruggen van een moeilijkere periode, hem toe te laten studies aan te vatten en succesvol af te ronden, onze kleinsten actief te laten deelnemen aan sport- en culturele activiteiten, een nieuwe werkervaring op te doen om nadien vlotter aan een job te geraken of een kwaliteitsvolle oude dag te hebben in onze residentie, thuis of elders. Ons OCMW is vooral een **“kansfabriek”**. Het spreekt dan ook voor zich dat die kansen gegrepen moeten worden door degenen die hiertoe in staat zijn. Solidariteit gaat hand in hand met verantwoordelijkheid.

Onze nieuwe VIVA! Residentie speelt een belangrijke maatschappelijke rol. We willen ons woonzorgcentrum nog meer verankeren in Jette en in de buurt. De voorbije jaren heeft zich een evolutie afgespeeld in de ouderenzorg. Mensen willen zo lang mogelijk thuis blijven en zijn op hogere leeftijd actiever dan ooit. Deze evolutie verandert ook het karakter van een woonzorgcentrum. Door onze VIVA! Residentie nog meer aansluiting te doen vinden bij het dagcentrum VIVA!, bij scholen, organisaties en buurt, creëren we extra energie in en rond ons woonzorgcentrum.

Een werkgroep Ouderen kwam hiertoe samen – in samenwerking met de schepenen van Senioren – om te brainstormen over de uitdagingen bij en het aanbod voor de oudere Jettenaars. De komende drie jaar werkt het OCMW verder actief mee aan dit essentieel onderdeel van de sociale cohesie binnen onze gemeente. Het nieuwe gebouw – waarin 12 miljoen euro geïnvesteerd werd – en de tuin, waarvoor ons OCMW einde 2021 een subsidie toegewezen kreeg vanuit Leefmilieu Brussel, zijn hierbij twee *tools* die maximaal ingezet en gebruikt moeten worden.

Naast de senioren, zal er grote aandacht besteed worden aan de hulp van families en de strijd tegen kinderarmoede. Met financiële tussenkomsten voor schoolse-, naschoolse- en socio-culturele activiteiten zal het OCMW de gezinnen ontlasten en tevens bijdragen in hun ontplooiing binnen onze gemeente. Het project “1000 dagen voor mijn kind”, dat ontstaan is met federale subsidies, zal onze sociale dienst toelaten om nog intenser te werken op de gepersonaliseerde begeleiding van de kwetsbare families, door aan de jonge ouders een zorgpad voor te stellen dat meerdere thema’s behandelt (gezonde voeding, ouderschap, cultuur, welzijn,...) Dankzij deze coaching moedigt het OCMW de kwetsbare families aan om een gezonde levenshouding aan te nemen vanaf de eerste levensjaren, met een winst voor de gezondheid en het welzijn van de allerkleinsten. Dit is een investering voor de komende generaties. Andere individuele en collectieve initiatieven zullen tot doel hebben om de sociale ontwikkeling van onze cliënten te bevorderen met bijzondere aandacht voor de socioculturele projecten: participatief theater, programma artikel 27, of nog, animatie in het rusthuis. Op de andere gebieden zal onze sociale dienst de acties, die het de voorbije jaren heeft gevoerd, niet enkel verder zetten maar ook verstevigen in functie van de noden. Ik denk hierbij aan de solidaire kruidenier CABA Jette, die zijn kruissnelheid heeft bereikt en die in 2022 een nieuw project lanceert rond gezond koken – GoodFood. Hiervoor wordt eerstdaags met externe middelen een animator aangeworven die ook wijkgericht zal werken.

In 2022 moet ook eindelijk het Plan d'Action Sociale Actieplan (PASAP) 2022-2025 afgewerkt worden, na een hobbelige voorbereidingsfase getekend door COVID-onzekerheden. Een nieuwe beheerder van projecten en subsidies binnen het Departement Sociale Zaken zal de sociale coördinatie op zich nemen en volop samenwerken met de vele verenigingen die door hun dynamisme dagelijks het nut aantonen van een Jets verenigingsnetwerk.

Er zullen nieuwe samenwerkingsverbanden worden opgezet in het kader van thematische oproepen tot het indienen van projecten, gericht op de sociale actoren in Jette, met als doel een aantal aanbevelingen van het sociaal actieplan te realiseren.

In het kader van het driejarenplan zijn ook externe structurele samenwerkingsverbanden voorzien, want naast de huidige overeenkomst met het Centre d'Entraide de Jette voor voedselhulp, zal het OCMW een regelmatig partnerschap ontwikkelen met vzw L'Abordage om de bevolking die op de site van Essegem woont, beter te bereiken. We blijven ook investeren in sociale cohesie via financiële steun aan wijkcomités, waar we met zeer beperkte middelen een hele reeks activiteiten ondersteunen die mensen bij elkaar brengen en buurtbewoners verbinden. Eind 2021 werd een Fietsbieb gelanceerd, waarbij het OCMW mee ondersteuning geeft, zodat elke ket een fiets kan huren aan 20 euro per jaar. De komende jaren zullen we dit middenveldinitiatief verder steunen, in samenwerking met de gemeente.

De conciërgerie zal aangepast worden zodat ze ingezet kan worden als Lokaal Opvanginitiatief. Hiermee toont ons OCMW zich ook internationaal solidair.

Tot slot moet het OCMW ook zoveel mogelijk in een heldere, verstaanbare taal communiceren, en dit zowel intern als extern. De drempel tot sociale hulp moet verlaagd worden door toegankelijke taal. Een correcte tweetalige dienstverlening is hierbij een vanzelfsprekendheid. Om dit mogelijk te maken wordt er gekeken naar taalcursussen Frans en Nederlands die toegespitst zijn op een nuttig gebruik binnen de werkcontext. Daarnaast wordt na een gedwongen pauze door COVID opnieuw gewerkt met hogescholen en universiteiten om stageplaatsen aan te bieden. Ook dit kan een middel zijn om een dienstverlening in de taal (Frans of Nederlands) naar keuze van de Jettenaar te garanderen. Hiervoor zullen we extern (financiële) ondersteuning zoeken.

Socio-economische inschakeling

Een OCMW is in de eerste plaats een springplank naar de toekomst, en het spreekt vanzelf dat de geboden kansen door de begunstigden moeten worden aangegrepen; solidariteit gaat altijd hand in hand met verantwoordelijkheid. Ook al zullen sommige van onze cliënten altijd de steun van het OCMW nodig hebben, toch zou een groot deel van onze begunstigden in staat moeten zijn om toegang tot de arbeidsmarkt te krijgen.

Om die weg af te leggen, moeten er een aantal mogelijke hordes overwonnen worden: fysieke en mentale gezondheid, taalbarrière, digitale kloof, sociale armoede,... Voor vele van onze cliënten is het noodzakelijk om eerst een begeleidingsfase te voorzien alvorens ze werk kunnen zoeken. Dit valt onder de sociale activatie in de brede zin van het woord. Taal-, alfabetisering- of inburgeringscursussen, conversatietafels, collectieve ateliers, zoektocht naar een woning,... zijn de vele middelen die we ter beschikking stellen en die onze cliënten moeten leiden naar meer autonomie en verantwoordelijkheid. We rekenen hierbij de komende drie jaar ook op een actievere implementatie van de ordonnantie inzake inburgering.

Onze dienst Werk en Opleidingsproject (WOP) werkt hierbij uiteraard samen met de andere terreinactoren zoals Actiris, de gemeente en de PWA. Voor de uitvoering van deze missie zal het OCMW van Jette zijn cliënten begeleiden doorheen het hele proces van beroepsintegratie. Dit zal eerst en vooral gebeuren door de organisatie van ateliers en thematische opleidingen, die complementair zijn aan de “jobtafels” , met een speciale aandacht voor het valoriseren van competenties en het bepalen van een geïndividualiseerd project. Nadien vervolgt men door middel van arbeidscontracten “Artikel 60”. Vanuit dit oogpunt zal het OCMW van Jette hoofdzakelijk aandacht besteden aan de kwaliteit van de arbeidsplaatsen die worden gecreëerd in het kader van de “artikel 60” maatregel. Met een speciale aandacht voor de omkaderings- en opleidingsmiddelen die worden aangeboden door de partners die gebruik maken van de diensten. Meer dan ooit zal kwaliteit voorrang moeten krijgen boven kwantiteit en het OCMW van Jette zal zelf de voorbeeldfunctie vervullen ten aanzien van haar eigen werknemers. De begroting 2022 voorziet een budget voor 120 art. 60-ers, en we moedigen de WOP aan ambitieus te blijven. Bij een begrotingswijziging zal prioritair naar deze doelstelling gekeken worden.

Voor de socio-professionele inschakeling reiken we ook de hand naar bestaande en nieuwe partners om een sterk partnerschap uit te bouwen of nog te versterken. Eén van de nieuwe partners is emino/Arktos, waarmee we een eerste samenwerking uitbouwen en op deze manier ook onrechtstreeks een beroep kunnen doen op fondsen van het Europees Sociaal Fonds.

Als OCMW moeten we álle mogelijke middelen gebruiken om zo veel mogelijk Jettenaars aan de slag te krijgen.

Een efficiëntere en effectievere organisatie

Omdat elke Jettenaar die bij het OCMW aanklopt een kwaliteitsvolle begeleiding verdient, kiezen we er uitdrukkelijk voor het personeelsbestand maximaal te vrijwaren. Zo worden de in 2020 en 2021 met COVID-subsidies bijkomend aangeworven maatschappelijk werkers volledig behouden in 2022.

Het budget 2022 en het meerjarenplan voorzien ook de budgettaire ruimte om een ander groot dossier te realiseren: de uitrol van het nieuwe organigram en bijhorende kader. Aan deze twee plannen werd hard gewerkt in 2021, onder begeleiding van een extern consultancybureau. In februari 2022 worden beide definitief goedgekeurd door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn. Ze maken van het OCMW een modernere, slagkrachtigere organisatie die volop inzet op heldere aansturinglijnen, het efficiënt aantrekken van externe middelen en het actief deelnemen aan projecten met alle mogelijke partners. Voor dit laatste zal het in opmaak zijnde Plan d'Action Sociale Actieplan (PASAP) 2022-2025 een belangrijke inspiratiebron zijn. Het nieuwe organigram biedt ook de ruimte om de dienstverlening binnen het Departement Sociale Zaken nog klantgerichter te organiseren, via – op middellang termijn – een single point of contact voor de OCMW-gebruiker. Hierbij zullen de maatschappelijk werkers zich – naast het uitbouwen en onderhouden van hun degelijke brede basiskennis – kunnen specialiseren in bepaalde subthema's, zoals energie, huisvesting, schuldbemiddeling, enz.

De sociale dienst zal worden gereorganiseerd op het niveau van zijn hiërarchie, zodat de directeur van Sociale Zaken zich kan concentreren op de strategische visie van zijn dienst, terwijl het operationele gedeelte wordt toevertrouwd aan een gereorganiseerd en versterkt personeel. De nakende komst van een nieuwe directeur HR & Organisatie zal de operationele uitvoering van dit nieuwe organisatieschema mogelijk maken en het strategisch beheer binnen het OCMW verbeteren.

Een moderne administratie heeft ook nood aan moderne middelen om mee te werken. Daarom werd in 2021 volop ingezet op de uitrol van laptops en smartphones. De komende jaren zal op deze weg verder gegaan worden. Zo wordt er verder gewerkt aan de digitalisering van de briefwisseling, het structureel telewerk, het online boeken van afspraken, het uitwerken van een who's who, het verminderen van de telefoondruk op de maatschappelijk werkers en de volledige overschakeling van desktops naar laptops.

De eerste partner bij het streven naar efficiëntiewinsten is uiteraard de gemeente Jette. In 2021 werd een ambitieus plan voor synergiemogelijkheden tussen OCMW en gemeente uitgetekend. We denken dan bv. aan gemeenschappelijke openbare aanbestedingen, gegroepeerde aankopen, de dienst preventie, een gezamenlijk beheer van de infrastructuur of nog samenwerking rond duurzame ontwikkeling, informatiebeveiliging, de aanpak van de gevolgen van de pandemie, enz. Einde 2021 keurden zowel de gemeenteraad als de Raad voor Maatschappelijk Welzijn dit plan reeds unaniem goed, waarvoor dank.

Een belangrijke rol in de kostenbeheersing speelt de VIVA! Residentie. Nu de nieuwbouw er staat, werd in 2021 volop gekeken naar de organisatie van de Residentie en het financieel beheer hiervan. Probis maakte een duidelijke analyse, waaraan een actieplan gekoppeld werd. Een vernieuwde directie werkte een nieuw organigram en kader uit, waarbij enerzijds objectieve parameters zoals bezettingsgraad en zorggraad en anderzijds een maximale subsidiëring door het RIZIV de leidraad zijn. Door een kwalitatieve huisvesting aan te bieden

aan een redelijke prijs, in functie van de financiële draagkracht van onze residenten, en door tevens in te zetten op het imago en de aantrekkelijkheid van het rusthuis, zitten we dicht bij ons doel van een bezettingsgraad van 98%. Het aantal residenten steeg tussen september 2020 en januari 2022 van 54 tot 98. Al deze elementen zorgen er samen voor dat het tekort van de VIVA! Residentie de komende jaren moet dalen naar 0,8 miljoen euro, ofwel bijna de helft van het pre-COVID.

Ook op andere gebieden zullen wij uit begrotingsoogpunt efficiënter en rationeler werken. Een nieuwe procedure voor het innen van het aandeel van onderhoudsplichtigen in de huisvestingskosten van de aan onze zorg toevertrouwde bewoners heeft dit jaar al geleid tot de inning van aanzienlijke bedragen, en wij zullen hier de komende drie jaar op blijven inzetten. Daarnaast hebben wij ervoor gekozen een aantal activiteiten te heroriënteren op hun zuiver sociale doelstellingen, door ze te ontdoen van extra kosten die niet langer financieel haalbaar waren. Dit geldt voor de schuldbemiddelingsdienst, die zich in de toekomst zal toeleggen op budgettaire begeleiding en ondersteuning, en ook voor de thuiszorg, waarvan de taken geleidelijk zullen worden teruggebracht tot het niveau van gesubsidieerde diensten, waarbij voorrang zal worden gegeven aan de minderbedeelden.

Op die manier zal het OCMW zich beter kunnen concentreren op zijn prioritaire opdracht, namelijk het helpen van mensen in moeilijkheden in Jette, en tegelijk evolueren naar een financieel duurzamer model.

Joris Poschet

OCMW-voorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Poschet', with a long horizontal stroke extending to the right.